

Pénztárgéphasználati kötelezettség

Milyen tevékenység folytatása esetén kötelező pénztárgép üzemeltetése? Hogyan történik a pénztárgép beszerzése? A gépi nyugtaadás csak üzletben kötelező? Minden bevételt be kell ütni a pénztárgépbe? Mit kell bejelentennem, ha kitelepülök egy fesztiválra? Mentessülhetek-e a pénztárgéphasználati kötelezettség alól? Kell-e pénztárgépet vásárolnom, ha minden esetben számlát állítok ki? Mi a mozgóbolt? Milyen bejelentési, adatszolgáltatási kötelezettségeim lehetnek? Az adózókban – többek között – ilyen kérdések merülhetnek fel a pénztárgéphasználati kötelezettséggel kapcsolatban. Cikkünkben arra törekszünk, hogy a vonatkozó jogszabályi háttérrel a gyakorlati oldal felől megközelítve mutassuk be számos példán keresztül.

Pénztárgéphasználati kötelezettségről akkor beszélhetünk, ha az alább felsorolt TEÁOR számú tevékenységet végző adózónak nyugtakibocsátási kötelezettsége keletkezik. Lássuk tehát elsőként, hogy mely esetben keletkezik az eladónak nyugtaadási kötelezettsége!

1. Bizonylatolási szabályok

1.1. Számlát vagy nyugtát?

Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfa tv.) rendelkezései alapján a termék értékesítőjének, a szolgáltatás nyújtójának az általa teljesített termékértékesítésről, szolgáltatásnyújtásról – főszabály szerint – kötelező Áfa tv. szerinti bizonylatot kibocsátani. Áfa tv. szerinti bizonylatnak a számla és a nyugta minősül. Arra a kérdésre, hogy egy konkrét esetben e kettő közül melyik bizonylatot kell kiállítani, az Áfa tv. X. fejezetében találjuk a választ. Az adóalanynak az értékesítéséről, szolgáltatásnyújtásáról főszabályként számlát kell kibocsátani. Ugyancsak számlát kell kibocsátani, ha az adóalany részére

- a) adóalany, vagy nem adóalany jogi személy előleget fizet
- b) az a) pont alá nem tartozó személy, szervezet legalább 900 ezer forint összegű előleget fizet,

vagy összeghatártól függetlenül kéri a számla kibocsátását.

Azonban az Áfa tv. 165. § (1) bekezdés b) pontja és (3) bekezdése együttes olvasata alapján készpénzes értékesítési forgalomban, amennyiben a termék beszerzője, szolgáltatás igénybe vevője

- nem adóalany (és nem is jogi személy), és
- a 900 000 Ft-ot el nem érő ellenérték adót is tartalmazó összegét legkésőbb az ügylet Áfa tv. szerinti teljesítési időpontjáig
- készpénzzel, készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel (bankkártya, SZÉP-kártya, stb.) vagy pénzhelyettesítő eszközzel (pl. utalvány papír alapon) maradéktalanul megtéríti, és
- számla kibocsátását az adóalanytól nem kéri,

akkor az értékesítő adóalany mentesül a számlakibocsátási kötelezettség alól. Ebben az esetben az adóalanyt nyugtakibocsátási kötelezettség terheli az Áfa tv. 166. § (1) bekezdése értelmében.

1.2. Nyugta helyett számlát?

Az Áfa tv. a 166. § (2) bekezdésében kimondja, hogy az adóalany nyugta helyett számla kibocsátásáról is gondoskodhat. Ebben az esetben mentesül a külön jogszabályban előírt gépi kiállítású nyugtakibocsátási kötelezettség alól. Amennyiben tehát az adózó gépi nyugta helyett számlát bocsát ki, akkor mentesül a pénztárgéphasználati kötelezettség alól. Ez esetben az adózót további adatszolgáltatási kötelezettség terheli (ld. cikkünk 4. pontja).

Az Áfa tv. fent hivatkozott szabályaiból következően egy ügyletről egyféle bizonylatot (számlát vagy annak adása alóli mentesülés esetén nyugtát) kell kibocsátani. A 2008. január 1-je előtt hatályos szabályozás alapján a számlával (egyszerűsített adattartalmú, ún. készpénzes számlával) bizonylatolt értékesítés készpénzzel (készpénz-helyettesítő vagy pénzhelyettesítő eszközzel) teljesített ellenértékét is szerepeltetni kellett a pénztárgépben. Amennyiben az adóalany – döntése alapján – napjainkban is alkalmazza ezen – ma már nem hatályos jogszabályon alapuló – gyakorlatot, az nem kifogásolható, egy esetleges ellenőrzés során az adóhatóság kizárólag emiatt szankciót nem alkalmaz,

tekintettel arra, hogy ez a gyakorlat adó-, ezáltal pedig költségvetési kockázatot nem hordoz magában.

1. példa: Egy magánszemély vásárol egy terméket egy üzletben, az ellenértékét kifizeti készpénzzel, számla kiállítását kéri az eladótól. A helyes bizonylatolás a következő. Tekintettel arra, hogy a vásárló számlát kért, az eladó nem mentesül a számlaadási kötelezettség alól. Az értékesítésről tehát számlát kell adni. Mivel ebben az esetben nyugtaadási kötelezettség nem merül fel, a pénztárgépbe az ellenértéket nem kell beütni.

2. Pénztárgéphasználati kötelezettség

A nyugtaadási kötelezettségét az adóalany a pénztárgépek műszaki követelményeiről, a nyugtakibocsátásra szolgáló pénztárgépek forgalmazásáról, használatáról és szervizeléséről, valamint a pénztárgéppel rögzített adatok adóhatóság felé történő szolgáltatásáról szóló 48/2013. (XI. 15.) NGM rendelet (a továbbiakban: Ptg. rendelet) – alább idézett – 1. számú mellékletében meghatározott tevékenységei körében kötelezően gépi kibocsátású nyugtával, vagyis a jogszabályban meghatározottaknak megfelelő pénztárgéppel köteles teljesíteni.

Az Áfa tv. 166. § (2) bekezdésében foglalt feltétel teljesülése hiányában nyugtaadási kötelezettségüknek – 2017. január 1-től – kizárólag pénztárgéppel tehetnek eleget az alábbi adóalanyok, illetve üzemek:

a) a gyógyszerárak,

b) a 2009. október 15. napján hatályos TEÁOR '08

1. a 45.20 szerinti gépjármű-javítási, karbantartási,
2. a 45.32 szerinti gépjárműalkatrész-kiskereskedelmi,
3. a 45.40 szerinti motorkerékpár, -alkatrész kereskedelmi, javítási,
4. a 47.1-47.7 és 47.91 szerinti kiskereskedelmi,
5. 49.32 szerinti taxis személyszállítási,
6. az 56.1 és 56.3 szerinti vendéglátási (kivéve a mozgó szolgáltatásnyújtási),
7. az 55.1-55.3 szerinti szálláshely-szolgáltatási (kivéve a falusi szálláshely-szolgáltatási),
8. 66.12 szerinti értékpapír-, árutőzsdei ügynöki tevékenységből kizárólag a pénzváltási,
9. a 77.1-77.2 és 77.33 szerinti kölcsönzési,
10. 86.10 szerinti fekvőbeteg-ellátási tevékenységből kizárólag plasztikai sebészeti,

11. 93.29 szerinti m.n.s. egyéb szórakoztatási, szabadidős tevékenységből kizárólag táncteremi, diszkó működtetési,

12. a 95.1-95.2 szerinti javítási,

13. 96.01 szerinti textil, szőrme mosási, tisztítási tevékenységből kizárólag mindenfajta ruházat (beleértve a szőrmét) és textil géppel, kézzel mosási és vegytisztítási, vasalási,

14. 96.04 szerinti fizikai közérzetet javító szolgáltatási, és

15. 93.13 szerinti testedzési szolgáltatási tevékenységet folytató valamennyi adóalany, üzlet, mozgóbolt, kivéve:

ba) a betétdíjas göngyöleget visszaváltó üzlet,

bb) a csomagküldő kereskedelem, kivéve annak nyílt árusítást végző üzlete, bemutatóterme,

bc) az ipari – kivéve élelmiszeripari – tevékenységet folytató egyéni vállalkozó, ha termelő és értékesítő tevékenységét ugyanabban a helyiségben folytatja,

bd) a termelői borkimérés,

be) az utazási iroda, utazási ügynökség, turisztikai szolgáltató iroda utazási szolgáltatásai tekintetében,

c) a 2009. október 15. napján hatályos TEÁOR '08 46.2-46.7 szerinti nagykereskedelmi tevékenységet folytató adóalanyok, üzemek, a kiskereskedelmi értékesítők tekintetében.

Az adózó gépi nyugtakibocsátási kötelezettsége attól függ, hogy a tevékenységét milyen TEÁOR szám alatt folytatja. Amennyiben az adóalany nincs meggyőződve az általa végzett gazdasági tevékenység TEÁOR szerinti ágazati besorolásának helyességéről, állásfoglalási kérelemmel a Központi Statisztikai Hivatal Információs Szolgálatához fordulhat (további információk: https://www.ksh.hu/informacioszolgalat_menu). Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 16. § (3) bekezdés d) pontja alapján az állami adóhatósághoz be kell jelenteni az adózó által végzett tevékenységeknek TEÁOR számát, vagy ÖVTJ számát (ez utóbbi első négy számjegye rendszerint megegyezik a TEÁOR számmal). Felhívjuk a figyelmet, hogy a pénztárgéphasználati kötelezettség szempontjából az adózó által ténylegesen folytatott tevékenység TEÁOR száma a meghatározó. Ez azt jelenti, hogy a pénztárgéphasználati köte-

lezettség abban az esetben is terheli az adóalanyt, ha nem, vagy nem megfelelően jelentette be az általa ténylegesen végzett – és egyben pénztárgéphasználati kötelezettséget megalapozó – tevékenység TEÁOR számát. A gépi nyugtaadási kötelezettséget nem befolyásolja az sem, ha a tevékenység TEÁOR száma megváltozik/megváltozott a 2009. október 15. napján hatályos szabályozáshoz képest.

Az online pénztárgép használatára valamennyi, a meghatározott tevékenységet folytató adóalany kötelezett, függetlenül attól, hogy tevékenységét üzlet-helyiségben, vagy azon kívül végzi. Bár szerepel a normaszövegben az „üzlet, mozgóbolt” nevesítetten, azonban az nem mint szűkítő feltétel értelmezhető, hanem legfeljebb egyfajta felsorolásként. Tehát a nem üzletben folytatott tevékenységek (helyszínen végzett szolgáltatás, kitelepülés, stb.) esetén is gépi nyugtaadási kötelezettség terheli az adóalanyt, amennyiben az általa végzett tevékenység TEÁOR száma szerepel a fenti felsorolásban.

3. Kitelepülés

A vásárokról, a piacokról, és a bevásárlóközpontokról szóló 55/2009. (III. 13.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés b) pontja szerinti alkalmi (ünnepi) vásár: ünnepekhez, rendezvényekhez, eseményekhez kapcsolódó alkalmoszerű – legfeljebb 20, indokolt esetben 30 napig tartható – vásár a TEÁOR'08 47.8 Piaci kiskereskedelem alágazatába tartozik, függetlenül attól, hogy a rendezvényen milyen árusítói helyen értékesítik a termékeket. Ide tartozik a közterületi értékesítés is. Tekintettel arra, hogy ezen TEÁOR szám nem szerepel a Ptg. rendelet 1. számú mellékletében, ezen tevékenység folytatása esetén nem kötelező a gépi nyugtaadás.

A Ptg. rendelet 52. § (1) bekezdése alapján a pénztárgép üzemeltetője köteles a pénztárgép 44. § (2a) bekezdése szerint bejelentett adatának – vagyis a pénztárgép üzemeltetési helyének, illetve üzemeltetési módjának – megváltozását az erre a célra rendszeresített nyomtatványon az adat megváltoztatásának időpontját megelőző 5. napig az állami adóhatósághoz bejelenteni. A bejelentésben meg kell jelölni az adat megváltoztatásának tervezett időpontját.

A pénztárgép üzemeltetési helyének megváltoztatását azonban csak abban az esetben kell bejelenteni, ha az üzemeltetési hely tartós megváltozására kerül sor. Nem áll fenn tehát az üzemeltetési hely megváltozására vonatkozó bejelentési kötelezettség azon pénztárgép tekintetében, amelyet állandó jelleggel üzletben üzemeltetnek és azt alkalmoszerűen kitelepülésre is kiviszik. Az állandó üzemeltetési hely fogalmát ugyan nem határozza meg a Ptg. rendelet, azonban az alkalmi kitelepülés – éppen annak átmeneti, ideiglenes jellege miatt – nem tekinthető a pénztárgép állandó üzemeltetési helyének, így kitelepülésen történő használat ilyenként történő bejelentése nem merül fel. Abban az esetben pedig, ha az üzemeltető online pénztárgépét kizárólag különböző rendezvényeken, vagyis kitelepüléseken kívánja használni, az online pénztárgép üzembe helyezéséhez szükséges regisztrációs kód igénylése során a PTGREG adatlap 01-es lap (B) blokkjában az üzemeltetőnek az „Üzemeltetés módja” mezőben azt kell jelölnie, hogy „Á”= állandó üzemeltetési hellyel rendelkezik. Címként a vállalkozás székhelycíme tüntető fel.

Pénztárgéppel kell nyugtát adni mozgóboltban illetve szolgáltatóhelyen történő értékesítés, szolgáltatásnyújtás esetén is. A Ptg. rendelet a mozgóbolt fogalmát a kereskedelemről szóló törvény szerinti mozgóbolt fogalmára utalással határozza meg. A kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény 2. § 17. pontja szerint mozgóbolt a kiskereskedelmi tevékenység folytatására kialakított jármű, illetve járműre szerelt vagy általa vontatott eszköz. Például: mobil autómentés, mozgó húsbolt, stb.

Szolgáltatóhely: a szolgáltatási tevékenység folytatása céljából létesített vagy használt épület, illetve önálló rendeltetési egységet képező épületrész, helyiség vagy terület, ahol szolgáltatási tevékenységet folytatnak, ideértve a szolgáltatási tevékenység folytatására kialakított járművet, illetve járműre szerelt vagy általa vontatott eszközt, illetve amennyiben a szolgáltatás jellege nem igényel külön helyiséget, akkor a pénztárvétel helye. A szolgáltatóhely fogalmának harmadik fordulója alapján abban az esetben, ha a szolgáltatás jellege nem igényel külön helyiséget, szolgáltatóhelynek minősül a pénztárvétel helye is. Pénztárvételi helynek minősül minden olyan hely, ahol az adóalany nyugtaadási kötelezettségével járó fizetés történik. [Ptg. rendelet 67. § 13a. pont; 15. pont; 18a. pont].

2/a. példa: Egy német magánszemély átutazóban van Magyarországon. Gépjárműve meghibásodik, a szervizszolgáltatásról számlát kér egy német gmbh. részére. Ebben az esetben a szolgáltatás megrendelője adóalany, tehát a szolgáltatásnyújtásról csak és kizárólag számla bocsátható ki (a fordított adózás szabályai szerint), a nyugtakibocsátás feltételei nem állnak fenn.

2/b. példa: Ha a magánszemély nem kér számlát és helyben kifizeti az ellenértéket, akkor a szervizszolgáltatásról nyugtát kell adni. 2017. január 1-től erről a szolgáltatásról kézi nyugta nem bocsátható ki, tehát a nyugtaadási kötelezettséget pénztárgéppel kell teljesíteni.

3. példa: A Ptg. rendelet 1. sz. melléklete alapján csomagküldő kereskedelem esetében csak nyílt árusítást végző üzletben, bemutatóteremben kötelező a pénztárgép használata. Amennyiben tehát az adóalany kizárólag webáruházon keresztül értékesít, tehát üzlethelyiség fenntartása nélkül végzi a fenti tevékenységet, akkor nem kötelezett gépi nyugtaadásra. Az adózó az ügyletről kiállított számlát a csomag részeként, a termékkel együtt is megküldheti a vásárló részére, vagy lehetővé teheti a számla – vásárló általi – online felületről történő letöltését.

4. példa: Amennyiben egy masször kizárólag házhoz jár, masszázsszalont nem üzemeltet, használhat-e kézi nyugtatóböt? A masszázstevékenység, mint fizikai közérzet javító szolgáltatás a 96.04 TEÁOR szám alá sorolandó, amely TEÁOR szám 2017.01.01-től szerepel a Ptg. rendelet 1. sz. mellékletében. Amennyiben az adóalany nem üzletben végzi a tevékenységet, nyugtát csak hordozható pénztárgéppel állíthat ki.

5. példa: Egy balatoni nyaralót turisztikai céllal üzemeltető adószámos magánszemély az adóhatósághoz 55.9 TEÁOR szám alá tartozó „egyéb szálláshely-szolgáltatás” tevékenységet jelentett be. A turisztikai célú szálláshely-szolgáltatási tevékenység az 55.2 TEÁOR szám alá sorolandó, tehát függetlenül attól, hogy az adózó mit jelentett be az adóhatósághoz, mivel ténylegesen olyan tevékenységet folytat, aminek TEÁOR száma a Ptg. rendelet 1. sz. mellékletében szerepel, nyugtát csak pénztárgéppel állíthat ki. Amennyiben az adózó a gépi nyugta

helyett számlát bocsát ki, akkor a 4. pont szerinti adatszolgáltatási kötelezettséget kell teljesítenie. (Meggjegyezzük, hogy amennyiben a végzett tevékenység megfelel az 552011 ÖVTJ szám alá sorolandó falusi szálláshely-szolgáltatásnak, akkor a pénztárgép használata nem kötelező, tehát az adatszolgáltatási kötelezettséget sem kell teljesíteni 2017. január 1-jétől.)

4. Pénztárgépes nyugta helyetti számlakibocsátás

Ahogy arra már cikkünk 1.2 pontjában is utaltunk, az Áfa tv. 166. § (2) bekezdése alapján gépi nyugtaadás kötelezettsége nem terheli az adóalanyt akkor, ha nyugta helyett számla kibocsátásáról gondoskodni tudott, mert módjában állt a nem adóalany vevőtől a számla szabályszerű kiállításához szükséges vevői adatokat megkapni. Ezek az adatok: a vevő neve és címe. Hangsúlyozzuk, hogy a számlán kizárólag valós adat tüntethető fel. Nem felel meg a számla tehát az Áfa tv. szerinti feltételeknek akkor, ha azon vevői adatként valótlán adat, vagy név helyett pl. „készpénzes vevő” szövegezés kerül feltüntetésre. Látható tehát, hogy a pénztárgép beszerzésétől csak az a Ptg. rendelet 1. sz. mellékletében felsorolt tevékenységet folytató adózó tekinthet el, aki a tevékenységének jellege okán szert tesz a számlakibocsátáshoz szükséges adatokra. Ilyen tevékenység például a szálláshely-szolgáltatási, illetve a gépjármű-kölcsönzési tevékenység, de más tevékenységek esetén sem zárható ki az említett szabály alkalmazhatósága.

Amennyiben az adóalany gépi nyugta helyett számlát bocsát ki, akkor az ilyen számlával kapcsolatban adatszolgáltatási kötelezettsége keletkezik az 50/2013. (XI. 15.) NGM rendelet 9/C. §-a alapján. Az adóalany adatszolgáltatási kötelezettségének pénztárgép használatra kötelezett tevékenysége tekintetében olyan módon köteles eleget tenni, hogy az e tevékenységéhez kapcsolódóan kibocsátott számlák keltét, sorszámát, a vevő nevét és címét, továbbá az ellenérték adót is tartalmazó összegét, adómentesség esetén az ellenérték összegét a számla kibocsátásának keltét alapul véve, naponkénti bontásban, havonta, a tárgyhónapot követő hónap 15. napjáig, elektronikus úton megküldi az állami adóhatóságnak. Az adózó adatszolgáltatási kötelezettségét a PTGSZLAH nyomtatványon teljesíti. Felhívjuk a figyelmet, hogy nem áll fenn az adatszolgáltatási kötelezettség abban az esetben, ha az adott ügylet jellemzői alapján kötelező a számlaadás (ld. cikkünk 1.1 pontja). Magát azt a tény, hogy az adózó minden

egyres ügyletéről számlát bocsát ki és emiatt nem vásárol pénztárgépet, nem kell az adóhatóság felé bejelenteni, elegendő a gépi nyugta helyett kibocsátott számlák adatairól az említett adatszolgáltatási kötelezettséget teljesíteni.

6. példa: Amennyiben a 2/b. példa szerinti esetben a szervíz, valamint a 4. példa szerinti masször nem szerzett be a hatályos jogszabályi rendelkezéseknek megfelelő pénztárgépet és a szolgáltatásról számlát bocsát ki, akkor a számla adatairól adatot kell szolgáltatnia a PTGSZLAH adatlapon a kibocsátás hónapját követő hónap 15. napjáig.

5. Pénztárgéppel kapcsolatos bejelentési kötelezettségek

5.1. Pénztárgép beszerzése

A pénztárgép a PTGREG nyomtatványon az üzemeltető által előzetesen megkért üzembehelyezési kóddal helyezhető üzembe. A megszemélyesítési folyamat során a pénztárgép értékesítője az AP számot, és az üzembehelyezési kódot rögzíti a pénztárgépben. Ezt követően a pénztárgép felveszi a kapcsolatot az adóhatóság szerverével, amely az adózó – adóhatóságnál nyilvántartott – adatait és a PTGREG nyomtatványon bejelentett egyéb adatokat online közli a pénztárgéppel. Ezzel megtörténik a pénztárgép megszemélyesítése.

A PTGREG nyomtatványon meg kell jelölni az adóalany nevét, adószámát, székhelyét, a pénztárgép üzemeltetési helyét, illetve üzemeltetési módját, a pénztárgép üzemeltetési helye szerinti üzlet nevét, amennyiben van ilyen, illetve az üzlet TEÁOR szerinti tevékenységét, az üzemeltetés célját, amennyiben a pénztárgépet cserepénztárgépként vagy bérbeadási célból kívánják üzemeltetni.

Üzemeltetési helyként, illetve üzemeltetési módként az üzemeltetőnek be kell jelentenie, hogy a pénztárgépet

- a) állandó üzemeltetési hely esetén egy meghatározott pénztárvételi helyen,
- b) változó telephely esetén több meghatározott pénztárvételi helyen,
- c) mozgóboltban vagy mozgó szolgáltatóhelyen,

d) tartalék pénztárgépként (ld. 6.2. pont)

kívánja üzemeltetni.

Állandó üzemeltetési helyet kell bejelenteni akkor, ha az adózó üzletben üzemelteti a pénztárgépet, de akkor is, ha egy adott pénztárgépet kizárólag csak kitelepiüléseken üzemeltet.

Változó üzemeltetési helyről akkor beszélhetünk, ha az adóalany ugyanazt a pénztárgépet több (állandó) üzemeltetési helyen is használja. Például egyik telephelyén a dél-előtti folyamán, másik telephelyén pedig délután végez termékértékesítést, és a két telephelyen felváltva használja a pénztárgépet. Ugyanez a helyzet, ha az adóalany csak hétvégen végez pénztárgép használatra köteles tevékenységet és szombaton az egyik helyen, vasárnap pedig egy másik helyen üzemelteti pénztárgépet. (Ugyanakkor az adóalany-nak fennáll az a kötelezettsége, hogy a pénztárgép használatának feltételeit a nyitva tartás teljes időtartama alatt biztosítsa. Így abban az esetben, ha átfedés van a két vagy több üzemeltetési hely nyitva tartása között, egyazon pénztárgép több telephelyen való üzemeltetése nem megengedett.)

A pénztárgép kiválasztásakor figyelemmel kell lenni arra, hogy csak olyan pénztárgép helyezhető üzembe, amelynek forgalmazását a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal, illetve 2017. január 1-jétől jogutódja a Budapest Főváros Kormányhivatala engedélyezte. 2017. január 1-jét követően kizárólag a Ptg. rendelet módosításáról szóló 9/2016. (III. 25.) NGM rendelet (a továbbiakban: Mód. rendelet) által megállapított követelményeknek megfelelő pénztárgép helyezhető üzembe. A változó telephelyen, mozgóboltban vagy mozgó szolgáltató helyen (pl. taxi) működő pénztárgépként csak hordozható pénztárgép helyezhető üzembe, illetve már működő pénztárgép üzemeltetési módja csak hordozható pénztárgép esetén változtatható meg ezen módokra. Itt jegyezzük meg azt, hogy a már korábban (2016. 04. 02-át megelőzően) üzembe helyezett pénztárgépekre vonatkozóan a Ptg. rendelet nem ír elő lecserélési kötelezettséget, így azokat a továbbiakban is használhatja az üzemeltető a mozgóboltban. Az üzemeltetőnek a beszerzéshez kapcsolódó további kötelezettsége, hogy szerződést kell kötnie online adatkapcsolatot biztosító szolgáltatóval (ld. 8.4 pont).

5.2. Változás bejelentése

Az üzemeltetőnek be kell jelentenie az adóhatósághoz a PTGTAXUZ adatlapon azokat a pénztárgép üzemeltetésé-

ben bekövetkezett, vagy bekövetkező változásokat, amelyeket a Ptg. rendelet meghatároz. Ilyen események a következők:

- pénztárgép használatának szüneteltetése, illetve a szünetelést követő használata,
- pénztárgép használatból történő kivonásának tervezett időpontja,
- pénztárgép elvesztésének, eltulajdonításának, megsemmisülésének ténye,
- üzlet nevének, üzemeltetés helyének, módjának, céljának megváltozása.

A PTGTAXUZ nyomtatványon kell bejelenteni azt is, ha az adózó megváltoztatja az üzletének elnevezését. Ekkor a VALT lap (B) blokkjában meg kell adni az új elnevezést és a tervezett időpont dátumát. Ha az adózó azt szeretné, hogy az üzlet új neve ne csak a NAV által vezetett nyilvántartásban módosuljon a bejelentett új üzlet névvel, hanem a pénztárgép által kiadott nyugtán, illetőleg egyszerűsített számlán is megjelenjen, akkor a VALT lap (B) blokkjának kitöltése mellett ki kell töltenie a FEJ lap (C) blokkját is, ahol fel kell tüntetnie, hogy milyen új üzlet nevet szeretne megjeleníteni a pénztárgép által kiadott bizonylaton.

Nem kell azonban a PTGTAXUZ nyomtatványt beküldeni, ha megváltozik az üzemeltető adóalany neve, adószámának 9-11. karaktere, illetve a székhelyének címe. Ilyen esetekben ugyanis az adóhatóság szervere automatikusan – online – közli a pénztárgéppel a megváltozott adatokat.

5.3. Átszemélyesítés

Korábban, ha a pénztárgép üzemeltetőjének személyében változás következett be, az adóügyi ellenőrző egységet cserélni kellett. A Mód. rendelet azonban lehetővé tette a pénztárgép átszemélyesítését. Az átszemélyesítés az üzembe helyezett pénztárgép más üzemeltetőhöz rendelését jelenti.

Átszemélyesítésre lehet szükség a pénztárgép üzemeltetőjének megváltozásakor, például a pénztárgép eladásakor, vagy bérelt pénztárgép esetén a bérlet elején és végén. Ugyancsak szükség lehet az átszemélyesítésre akkor, ha megváltozik a pénztárgépet üzemeltető adózó törzsszáma (az adószám első nyolc számjegye), például a cég átalakulása esetén. Az átszemélyesítést előírja a jogszabály a cse-repénztárgép szerviz általi átadásakor és visszavételekor is.

Átszemélyesítéshez az üzemeltetőnek ún. átszemélyesítési kódot szükséges beszereznie. A pénztárgép átszemé-

lyesítéséhez szükséges kódra vonatkozó rendelkezések lényegében megegyeznek az üzembehelyezési kódra vonatkozó előírásokkal. A kód az erre rendszeresített PTGREG nyomtatványon igényelhető, a nyomtatvány az általános szabályok szerint elektronikusan vagy papír alapon nyújtható be. A nyomtatvány PTGREG-01 lapjának (A) blokkjában meg kell jelölni, hogy átszemélyesítési kód igénylése történik, tekintettel arra, hogy a pénztárgépek első üzembe helyezéséhez szükséges kód is ezen a nyomtatványon igényelhető. Az átszemélyesítési kód igénylésére vonatkozó nyomtatványt mindig annak az üzemeltetőnek kell benyújtania, akire a pénztárgép átszemélyesítésre kerül.

Ha a pénztárgép üzemeltetőjének személyében az AEE átszemélyesítésével következik be változás, az üzemeltetőt AEE megőrzési kötelezettség nem terheli, azonban az átszemélyesítést megelőzően gondoskodnia kell az AEE adatainak kiolvasásáról. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy az átszemélyesítés megkezdése előtt a régi üzemeltető idején keletkezett naplóállományokat a jogszabály szerint külső adathordozóra (pl. CD/DVD) kell írni, mert az átszemélyesítés során ezek a naplóállományok töröltni fognak a pénztárgépről, és csak a NAV szerveren lesznek meg.

Az átszemélyesítést az adott pénztárgépről kell kezdeményezni. A átszemélyesítés funkció a pénztárgépeken a szervizmenüben érhető el, ezért az átszemélyesítéshez az adott pénztárgép típus szervizelésére jogosult pénztárgép műszerész segítsége szükséges. Az átszemélyesítési kódról szóló, állami adóhatóság által megküldött értesítést az átszemélyesítést végző műszerész részére kell átadni. A műszerész rögzíti a pénztárgépben az AP számot, valamint az állami adóhatóság által az adóalany részére megküldött átszemélyesítési kódot. Az AEE és a NAV szervere között lezajlik az átszemélyesítési folyamat, ami ha sikeresen lezárul, akkor a pénztárgép törli a régi üzemeltetőre vonatkozó naplóállományokat és készen áll arra, hogy az új üzemeltető használja.

Fontos megjegyezni, hogy átszemélyesítésre műszakilag azok a pénztárgépek alkalmasak, amelyek már megfelelnek a Mód. rendelettel megállapított új jogszabályi követelményeknek.

6. Bizonylatolás a pénztárgép meghibásodása esetén

A pénztárgéphasználatra kötelezett adóalany a pénztárgéppel történő nyugtaadási kötelezettsége alól a Ptg. rendelet

1. § (2) bekezdésében felsorolt események bekövetkezése esetén mentesülhet. Az itt felsorolt események a következők: áramszünet, a pénztárgép meghibásodása, bevonása, eltulajdonítása, megsemmisülése, elvesztése. A mentesülés további feltétele, hogy nincs olyan más pénztárvételei hely, ahol a fizetések lebonyolítása aránytalan nehézség nélkül megoldható lenne. A továbbiakban a meghibásodás esetkörével foglalkozunk. Meghibásodás esetén az adóalany a pénztárgép megjavításáig vagy cseregép biztosításáig, vagy tartalék pénztárgép üzembe helyezéséig, de legfeljebb a meghibásodástól számított 15. napig mentesül a gépi nyugtaadási kötelezettség alól.

Az üzemeltető köteles a pénztárgép meghibásodását haladéktalanul bejegyezni a pénztárgépnaplóba. A pénztárgép javítási célú átvételéről, továbbá a javítás befejezését követően visszaadásáról a szerviz adatot szolgáltat az állami adóhatóság részére (a PTGTAX nyomtatványon).

6.1. Cserepénztárgép biztosítása

Cserepénztárgépnek nevezzük az ilyenként üzembe helyezett pénztárgépet, amelyet az adózó kérésére a forgalmazó biztosít kizárólag a meghibásodott pénztárgép javítási idejére. A cserepénztárgép a korábbi gyakorlattal szemben nem a szerviz, hanem a forgalmazó nevére kerül megszemélyesítésre. A cserepénztárgépet az üzemeltető nevére át kell személyesíteni a használat időtartamára. A cserepénztárgép 2017. január 1-től kizárólag online módon működtethető, tehát a forgalmazó (akár szervizen keresztül) már csak olyan pénztárgépet adhat ki cserepénztárgépként történő üzemeltetésre, amely pénztárgép átszemélyesíthető.

6.2. Tartalék pénztárgép üzembe helyezése

Tartalék pénztárgépet az üzemeltető szerezhethet be abból a célból, hogy akkor is tudjon gépi nyugtát kibocsátani, ha az egyébként üzemeltetett pénztárgépe meghibásodna. A tartalék pénztárgép az üzemeltető nevére kerül megszemélyesítésre, és kizárólag online módon üzemeltethető. A tartalék pénztárgéppel kapcsolatban fontos szabály, hogy a használatának szüneteltetését – az általános szabálytól eltérően – 3 munkanapon belül kell az adóhatósághoz

bejelenteni, a használat – szünetelést követő – megkezdése kapcsán pedig nincs bejelentési kötelezettség.

7. példa: *Adózó egy pénztárvételei hellyel rendelkezik, azonban két pénztárgépet vásárolt, annak érdekében, hogy egy esetleges meghibásodás a későbbiekben ne okozzon fennakadást az értékesítésben. A tartalék pénztárgépként megszemélyesített pénztárgépre vonatkozóan bejelentette a használat szüneteltetését, a másikat rendeltetészerűen használni kezdte. Meghibásodik az üzemeltetett pénztárgép. Az adózó erre vonatkozó bejelentés nélkül üzembe helyezi a tartalék pénztárgépet és folytatja a tevékenységét. Ha majd a szerviztől visszakapja a megjavított gépet, a tartalék gépre vonatkozóan bejelenti a használat szüneteltetését 3 munkanapon belül. Az adózót nem terheli utólagos rögzítési kötelezettség.*

6.3. Utólagos rögzítés

A nyugtakibocsátási kötelezettség pénztárgéppel történő teljesítése feltételeinek helyreálltakor a pénztárgépben első tételként a Ptg. rendelet 1. § (2) bekezdésében felsorolt valamely esemény bekövetkeztétől a nyugtakibocsátási kötelezettség pénztárgéppel történő teljesítése feltételeinek helyreálltaig bizonylatolt bevételt kell rögzíteni.

Az utólagos rögzítéshez külön adóügyi napot kell nyitni. Az utólagos rögzítéssel érintett időszak egy-egy adóügyi napjának bevételét egy nyugtán, forgalmi gyűjtőnként egy tételben kell rögzíteni. Amennyiben az összegek nagysága vagy egyéb körülmény indokolja, az utólagos rögzítéssel érintett időszak egy-egy adóügyi napjának bevételét több nyugtán is lehet rögzíteni. Az utólagos rögzítés elvégzését követően az adóügyi napot le kell zárni, és az így keletkező forgalmi jelentést az utólagos rögzítéssel érintett időszak alatt kiállított adóügyi bizonylatokkal együtt meg kell őrizni. Nem kell azonban az utólagos rögzítés esetén figyelembe venni az olyan tételeket, amelyekről a meghibásodás időszaka alatt az adózó – átszemélyesített és online működtetett – cserepénztárgéppel, vagy tartalék pénztárgéppel adott nyugtát.

7. Pénztárgép selejtezése, használatból történő kivonása

7.1. Selejtezés

Ha a szerviz és a pénztárgép forgalmazója által megállapításra kerül, hogy a pénztárgép javíthatatlan, akkor az álta-

luk felvett jegyzőkönyv alapján a pénztárgépet selejtezni kell. Az üzemeltető más esetben is dönthet a pénztárgép selejtezéséről. A selejtezés során a szerviz az AEE-t kiszerelem. A kiszerelem AEE más pénztárgépbe nem szerelhető be, a selejtezett AEE nem személyesíthető át. Az AEE-t az üzemeltetőnek az adómegállapításhoz való jog elévülési idejéig meg kell őriznie. Selejtezéskor a pénztárgépnaplót le kell záratni a szervizzel. Kérdésként merülhet fel, hogy kit terhel a selejtezéssel kapcsolatosan bejelentési kötelezettség? A válasz: a szervizt. Ugyanis a Ptg. rendelet 39. § (1) bekezdése kimondja, hogy a szerviz a műszerésze által végzett szervizelési tevékenységről, továbbá azokról az eseményekről, körülményekről, amelyekről e rendelet szerint jegyzőkönyvet kell felvennie, 3 munkanapon belül az erre rendszeresített PTGTAX nyomtatványon adatot szolgáltat az állami adóhatóság felé.

7.2. Használatból történő kivonás

Ha az üzemeltető úgy dönt, hogy a pénztárgépét a továbbiakban már nem kívánja üzemeltetni, akkor a használatból való kivonás tényét be kell jelentenie az adóhatósághoz, még hozzá előzetesen, a tervezett időpontot megelőző 5. napig (a PTGTAXUZ nyomtatványon). Amennyiben a használatból kivont pénztárgépét az adózó értékesíteni kívánja, akkor arra kell figyelemmel lenni, hogy a használatból kivont pénztárgép csak akkor személyesíthető át, ha azt az átszemélyesítést megelőzően ismételt üzembe helyezik.

8. Egyéb fontos szabályok

8.1. Kassza

A pénztárgéphez egyértelműen hozzárendelt pénztároló eszközt (tipikusan fiók vagy pénztárca) kell tartani. Az ebben levő pénzkészletnek összeg és összetétel szerint meg kell egyeznie a pénztárgépen bizonylatolt értékesítések és egyéb pénzmozgások egyenlegével, kivéve, ha az eltérést az üzemeltető működési sajátosságai okozzák és az eltérés mértéke e működési sajátossághoz igazodik. Pénznek kell tekinteni a készpénzt, a forgatható utalványt és a papír alapú készpénz-helyettesítő fizetési eszközt. Amennyiben a pénztárgépből nem értékesítéshez, illetve sztornó vagy visszáruhoz kapcsolódóan vesznek ki pénzt, akkor azt ún. pénzmozgás bizonylattal kell dokumentálni. Amennyiben az állami adó- és vámhatóság egy esetleges ellenőrzés során

azt tapasztalja, hogy a vizsgált pénztárgéphez hozzárendelt pénztároló eszközben eltérés (többlet/hiány) mutatkozik a pénztárgép által kibocsátott bizonylatokon (ideértve a pénzmozgás bizonylatot is) szereplő összeghez képest, úgy a konkrét eset összes körülményének értékelését követően – bizonylatkibocsátási kötelezettség elmulasztása miatt – mulasztási bírság kiszabásáról is dönthet, tekintettel arra, hogy ezen adóügyi eljárás nem felel meg a jogszabályi rendelkezéseknek. [Ptg. rendelet 49/A. § (1)-(2) és (4) bekezdése, 4. számú mellékletének 6.5. pontja].

8.2. AP szám

Az AP szám az adóügyi ellenőrző egység és egyben a pénztárgép egyedi azonosító száma.

A pénztárgépen vagy a pénztárgéphez egyértelműen köthetően, a vásárló számára jól láthatóan, legalább 3 cm-es betűmagassággal, jól olvashatóan fel kell tüntetni pénztárgép AP számát.

8.3. A pénztárgépnapló

A pénztárgépnaplót mindig az üzemeltetési helyen kell tartani, szigorú számadás alá kell vonni. Az üzemeltető köteles a pénztárgép meghibásodásának, megsemmisülésének, elvesztésének, eltulajdonításának tényét haladéktalanul bejegyezni a pénztárgépnaplóba. Az üzemeltető köteles továbbá az üzemeltetési hely megváltoztatása esetén az üzemeltetési hely megváltozásának időpontját és az új üzemeltetési hely címét bejegyezni a pénztárgépnaplóba. Meghatározott esetekben bejegyzést tehet továbbá a pénztárgépnaplóba a műszerész, valamint a forgalmazó.

8.4. Az online adatkapcsolatot biztosító szolgáltató

Az online pénztárgép üzemeltetéséhez nem internetkapcsolatra, hanem speciális mobil adatkapcsolatra van szükség. Az adatkapcsolatot biztosító hírközlési szolgáltatóval az üzemeltetőnek szerződést kell kötni. Azt, hogy melyik szolgáltató jöhet szóba, a megvásárolt pénztárgépbe épített SIM-chip határozza meg. Az adatkapcsolatot biztosító szolgáltatás hatósági áras, havidíja számítógép alapú pénztárgépek esetén 2500 Ft+áfa, nem számítógép alapú pénztárgépek esetén pedig havi 1500 Ft+áfa. A szolgáltatási díj nem fizetése a szolgáltatás szüneteltetését vonhatja maga után. Ilyen esetben a szolgáltatót adatszolgáltatási kötelezettség terheli az adóhatóság felé, az adóhatóság

pedig blokkolja a pénztárgépet. Ennek következménye akár az is lehet, hogy az adózónak be kell zárnia az üzletet, ha az előírásoknak megfelelő más módon nem tudja teljesíteni bizonylatadási kötelezettségét.

8.5. Adóügyi bizonylat

A Ptg. rendelet – 2016. április 2-től hatályos – 67. § 2. pontja értelmében – a nyugta és más meghatározott bizonylatok mellett – már a napnyitás és a pénzmozgás bizonylat is adóügyi bizonylatnak minősül. Ebből következően ezen bizonylatok megőrzésére is az adóügyi bizonylatok megőrzésére vonatkozó rendelkezések irányadóak, vagyis azokat az üzemeltetőnek az adómegállapításhoz való jog elévülési idejéig kell megőrizni.

Végszó

A gépi nyugtaadási kötelezettséggel kapcsolatos jogszabályi rendelkezések 2013. óta folyamatosan igazodtak a gazdaság szereplőinek igényeihez, egyúttal segítették a kormányzati célok megvalósítását. Az online pénztárgépek bevezetése nagymértékben fehéritette a gazdaságot, amely kapcsán az állam jelentős többletbevételre tett szert és a bevételek növekedése továbbra is várható. Az adózónak, akik olyan tevékenységbe kezdenek, amely kapcsán pénztárgép használatára válnak kötelezetté, azt tanácsoljuk, hogy mindenképp tájékozódjanak a hatályos jogszabályi előírásokkal kapcsolatban. Javasoljuk továbbá, hogy a számukra megfelelő tudású, méretű, ellenértékű, stb. pénztárgép kiválasztásakor minden esetben győződjenek meg arról, hogy a pénztárgép AEE-jét működtető szoftver verziószáma megfelel a hatályos jogszabályi előírásoknak.

HORVÁTH KRISZTIÁN